

معرفی کتاب

دکتر محمد رضا فخر روحانی^۱

آیت الله سید حسین الموسوی ابوسعیده، عشائر
الطف، بیروت: دار المحجة البيضاء؛ نجف: مكتبة
ابوسعیده، ۱۴۴۱ ق / ۲۰۲۰ م.

واقعه عاشورا همواره مورد توجه محققان بوده است.
بیشتر گزارش‌های مربوط به واقعه عاشورا با نگاه
تاریخی - سیاسی نوشته شده‌اند، با این همه تعداد
اندکی از آنها به جنبه‌های نسب‌شناسی شخصیت‌های
مهم و تأثیرگذار این رویداد پرداخته‌اند. یکی از کارهای
سترگ در این زمینه، کتاب ارزشمند مرحوم شیخ
محمد طاهر السماوی (۱۲۹۲-۱۳۷۰ ق / ۱۸۷۲-

۱۹۵۰ م) تحت عنوان *ابصار العین فی انصار الحسین* است که نخستین بار در سال ۱۳۴۱
ق / ۱۹۲۲ م در نجف چاپ شد. در این کتاب، محمد طاهر السماوی به بررسی شجره
نامه شهدای واقعه کربلا می‌پردازد.

افزون بر کتاب فوق حضرت آیت الله سید حسین الموسوی ابوسعیده از علمای بزرگ
حوزه علمیه نجف اشرف نیز کتاب مهمی با نام *عشائر الطف*، در این حوزه تألیف کردند.

۱. استادیار دانشگاه قم (Abumahdi1061@gmail.com)

ایشان در مکتب فکری مرحوم آیت الله العظمی سید ابوالقاسم موسوی خوئی و مرحوم آیت الله مستنبط و دیگر فحول حوزه نجف اشرف درس خواندند و امروزه از بزرگترین چهره‌های نسب‌شناسی سادات، قبایل عرب و علم رجال در حوزه‌های علمیه شیعه هستند.

عشائر الطف، نشان می‌دهد که کدام یک از قبایل و عشایر امروزی عرب از نسل کدام یک از شهدای نامدار واقعه عاشورا هستند. بر این اساس این کتاب در حکم تکمله‌ای بر کتاب مرحوم سماوی است. عشائر الطف، در ۲۰۰ صفحه تنظیم شده است و در آن، تعداد حقیقی شهدای واقعه عاشورا حدود ۲۷۰ نفر معرفی شده است، نه قول مشهور که آنها را ۷۲ نفر می‌پندارد. از سوی دیگر، نسب‌شناسی شهدای غیر هاشمی امری بسیار دشوار است و نیازمند تبحر، تخصص و کنکاش‌گری طولانی مدت در شجره نامه‌های خاندان‌های عرب تبار است. اهمیت این کتاب در این است که ذیل هر کدام از عشایر عرب، شجره نامه آنها را ذکر کرده، شهدای واقعه عاشورا منسوب به آنها را معرفی کرده و یادآور می‌شود که کدامیک از خاندان‌های اصیل عرب از نسل آنها، امروزه با چه نام‌هایی و بیشتر در کدام مناطق جغرافیایی منتشر بوده و سکونت دارند. در پایان کتاب نیز نقشه‌ای از پراکندگی جغرافیایی یاران امام حسین علیه السلام در عاشورا ترسیم شده است.

یکی از نکات مهم در لابلاي سطور و صفحات کتاب مذکور، این است که عشایر امروزی عرب بدانند گذشتگان آنها چه شهیدان و الامقامی را در راه دفاع از اسلام و قرآن، در مسیر حمایت از حضرت امام حسین علیه السلام تقدیم کردند، قدر دان این عظمت تاریخی باشند و در پاسداشت این میراث ارجمند همواره بکوشند.

